

# บรรณาธิการแถลง

ในช่วงปี 2532 มีเหตุอันทำให้วารสารพัฒนบริหารศาสตร์ ต้องขาดช่วงไปเป็นจำนวน 4 ฉบับ คณะกรรมการส่งเสริมเอกสารตำราวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ จึงมอบหมายให้ดิฉันจัดทำวารสารฉบับพิเศษทั้ง 4 ฉบับนี้ขึ้น โดยส่วนหนึ่งเป็นการเผยแพร่บทความดีเด่นของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เนื่องจากที่ผ่านมาบทความดีเด่นที่ได้รับการคัดเลือกจากสถาบันฯ ได้รับการตีพิมพ์เป็นรูปเล่มสำหรับแต่ละเรื่องที่ได้รับรางวัล ดังนั้น คณะกรรมการส่งเสริมเอกสารตำราฯ จึงพิจารณาให้นำบทความเหล่านี้มารวบรวมไว้ในวารสารพัฒนบริหารศาสตร์ ทั้งนี้ นอกจากจะเป็นการเชิดชูเกียรติแก่ผู้เขียนบทความแล้ว ยังเป็นการเผยแพร่ความรู้และความคิดเห็นในบทความเหล่านั้นให้กว้างขวางมากขึ้นในหมู่นักวิชาการ

ในแต่ละฉบับของวารสารพัฒนบริหารศาสตร์ ฉบับพิเศษนี้ กองบรรณาธิการเฉพาะกิจได้พิจารณาเลือกสรรบทความที่เป็นประโยชน์มีเนื้อหาสาระหลากหลาย อีกทั้งส่วนใหญ่เป็นบทความที่ไม่ล้าสมัยไม่ว่าเวลาจะผ่านไปนานเท่าใดก็ตาม ในฉบับนี้บทความเรื่อง แนวความคิดในการพัฒนาชนบท ของ ศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ บทความเรื่องการสร้างระบบชำนาญการ : ผลการวิเคราะห์ระบบต้นแบบ 8 ระบบ ของ รองศาสตราจารย์ ดร.อนุมงคล ศิริเวทิน และบทความเรื่อง จุดอ่อนของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 ในการวิเคราะห์ปัญหาการบริหารราชการ ของ ศาสตราจารย์ ดร.สวัสดิ์ สุขนครรังษี ได้รับการคัดเลือกให้เป็นบทความดีเด่นประจำปี 2522, 2531 และ 2532 ตามลำดับ

กองบรรณาธิการฉบับพิเศษขอขอบคุณ ศาสตราจารย์ ดร.ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ ศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ รองศาสตราจารย์ ดร.วุฒิเทพ อินทปัญญา และคณะกรรมการส่งเสริมเอกสารตำรา เป็นอย่างยิ่ง ที่ได้ให้โอกาส ให้การสนับสนุน คำแนะนำปรึกษา การจัดหาบทความบางส่วน และการอนุญาตให้นำบทความวิชาการดีเด่นของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ มาตีพิมพ์ในวารสารฉบับพิเศษเหล่านี้ ขอขอบคุณผู้เขียนบทความทุกท่านที่กรุณาเอื้อเฟื้อบทความ และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่คณะสถิติประยุกต์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ที่ได้ช่วยเหลือในการจัดพิมพ์วารสารฉบับพิเศษ ทั้ง 4 ฉบับ ด้วยความพยายาม และด้วยความตั้งใจอันดียิ่ง

**สารบัญชทคัดย่อ**  
**วารสารพัฒนบริหารศาสตร์ ปีที่ 29 ฉบับที่ 1-4**  
**มกราคม - ธันวาคม 2532**

**การหาค่าประมาณของ RMSE ในตัวแบบเชิงกลุ่มทางเดียว..... 5**  
 พาชิตชนัด สิริพานิช

Consider a one-way random model :  $Y_{ij} = \mu + a_i + e_{ij}$  for  $i = 1, \dots, t$  and  $j = 1, \dots, n_i$ , where  $a_i$  and  $e_{ij}$  are random components of the model. Let  $\rho$  be the intra-block correlation coefficient, and let  $\hat{\mu}_\rho$  be the best linear unbiased estimator for  $\mu$  when  $\rho$  is known. When  $\rho$  is not known, an estimator  $\tilde{\mu}$  of interest is obtained by substituting the ANOVA estimator  $\hat{\rho}$  for  $\rho$  in  $\hat{\mu}_\rho$ .

In this paper we study a number of estimators of  $RMSE(\tilde{\mu})$ , the root mean squared error of  $\tilde{\mu}$ . One is a "naive" estimator in which the randomness of  $\hat{\rho}$  is ignored. Another estimator is one proposed by Kackar and Harville (1984) based on an approximate formula for  $MSE(\tilde{\mu})$ . The other estimators we study are based on the bootstrap method.

We tried two different ways of generating bootstrap samples. One method is to estimate the random effects by  $\hat{a}_i$  and  $\hat{e}_{ij}$ , draw  $a_i^*$  and  $e_{ij}^*$  from the  $\hat{a}_i$ 's and  $\hat{e}_{ij}$ 's respectively, and then form  $Y_{ij}^* = \tilde{\mu} + a_i^* + e_{ij}^*$ . To avoid dealing with the estimation of  $a_i$  and  $e_{ij}$ , bootstrap samples can be drawn directly from the observed  $Y_{ij}$ 's.

Using Monte Carlo simulations we compare the performances of these bootstrap and non-bootstrap estimators of  $RMSE(\tilde{\mu})$  for various distributions of the random effects, various values of  $\rho$ , and various balanced and unbalanced designs.

In general, when  $\rho$  is small (.10), the Kackar-Harville estimator (which coincides with the naive estimator for a balanced design) performs well. When  $\rho$  is larger (.45 or .90) some of the bootstrap estimators are likely to perform better. However, the results depend to some degree on the design as well

## แนวความคิดในการพัฒนาชนบท..... 39

จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ

ความยากจนของประชาชนในชนบทเกิดขึ้นได้จากสาเหตุหลายประการ เช่น ความแห้งแล้ง อัตราการเพิ่มของจำนวนประชากร การถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง ราชการยื่นมือเข้าไปไม่ถึง การไม่เอาใจใส่ของข้าราชการ ตลอดจนการขาดเงินทุนสนับสนุนทั้งจากภาครัฐและเอกชน ดังนี้ จึงเกิดแนวความคิดในการพัฒนาชนบทแบบขจัดความยากจนนี้ขึ้น โดยรัฐจะต้องมีบทบาทมากขึ้นในทุก ๆ ด้าน รัฐควรศึกษาให้ละเอียดถึงกลวิธีที่จะพัฒนาชนบทที่เข้าถึงตัว ยึดเอาคนจนเป็นเป้าหมายและจุดเริ่มต้น โดยไม่ยึดเอาการขยายตัวหรือการเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นเป้าหมายเพียงลำพัง ทั้งนี้รัฐจะต้องพัฒนาทั้งสองด้านดังกล่าวในสัดส่วนที่พอเหมาะ

## Time of Use Tariff in Thailand..... 91

Vichit Lorchirachoonkul and Thirapong Vikitset

The article describes the rationale of the three-period time-of-use tariff in Thailand. The daily period is divided into 3 periods, the peak period from 1830-2130, the partial peak period from 0800-1830 and the off peak period from 2100-0800. The marginal benefit under such TOU tariff is analyzed in details in six different load patterns which may be characterized by the order of kilowatt demand in each period.

## การปกครองท้องถิ่นและการเลือกตั้งท้องถิ่นในญี่ปุ่น..... 133

ประเสริฐ จิตติวัฒนพงศ์

ญี่ปุ่นนับว่าเป็นประเทศที่มีระบบการปกครองและการเมืองระดับท้องถิ่นแบบประชาธิปไตยมาช้านานนับตั้งแต่สมัยเมจิเป็นต้นมา ดังนั้น การศึกษาระดับการปกครองท้องถิ่นของญี่ปุ่นตั้งแต่หลักการปกครอง การจัดระบบราชการบริหารส่วนท้องถิ่น และประสิทธิภาพของญี่ปุ่นในการวางรากฐานการพัฒนาการบริหารงานปฏิรูปครั้งใหญ่ภายใน การปกครองของสหรัฐอเมริกา ล้วนเป็นบทเรียนที่ดีของไทยและเป็นสิ่งที่น่าศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงระบบการเมืองระดับท้องถิ่นของประเทศไทย โดยเริ่มที่การบริหารสภาตำบล/ท้องถิ่น อย่างเป็นทางการโดยไม่ต้องขึ้นกับผู้ว่าราชการจังหวัด

**การสร้างระบบชำนาญการ : ผลการวิเคราะห์ระบบต้นแบบ 8 ระบบ.....191**  
 อรุณมณฑล สิริเวทิน

ระบบชำนาญการเป็นระบบของชุดคำสั่งงานที่พัฒนาขึ้นมาโดยมุ่งหวังที่จะให้สามารถทำงานได้เสมือนผู้ชำนาญการในหัวข้อปัญหาใดหัวข้อหนึ่ง การพัฒนาระบบชำนาญการนี้จำเป็นต้องพิจารณาสิ่งดังนี้ การเลือกหัวข้อปัญหา การแสวงหาความรู้ และวิศวกรรมความรู้ ภาษาสั่งงาน การจัดเก็บความรู้เฉพาะเรื่อง ฟินิชยนตร์หรือส่วนควบคุม ส่วนช่วยอธิบาย และส่วนติดต่อกับผู้ใช้ ในที่นี้ได้นำเสนอตัวอย่างระบบผู้ชำนาญการ 8 ระบบ ซึ่งพัฒนาขึ้นโดยนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ คณะสถิติประยุกต์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

**โครงสร้างบัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนหมายเลข 3: ข้อบกพร่องและแนว  
 วิเคราะห์ทางทฤษฎี.....218**  
 สวัสดิ์ สุคนธรังษี

เงินเดือนข้าราชการพลเรือนตามบัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนหมายเลข 3 เป็นการจ่ายค่าตอบแทนเวลาการทำงานที่มีการเลื่อนขั้นและตำแหน่งโดยมีขั้นวิ้ง (rate range structure) แบบกำหนดขั้นตายตัว (in-step rate range) ซึ่งนอกจากจะสะดวกในการดำเนินการแล้ว ข้าราชการยังมีความพอใจจากการที่ทราบแน่ชัดว่าตนจะมีโอกาสได้รับเงินเดือนขั้นเท่าใด แต่มิได้ส่งเสริมผู้ที่มีผลงานดีเด่นกว่าผู้อื่น และการเลื่อนขั้นเงินเดือนมากกว่าหนึ่งขั้นก็ยังมิใช่การแก้ปัญหาที่สมบูรณ์

นอกจากนี้แล้ว การเลื่อนขั้นตามบัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนหมายเลข 3 ยังกำหนดให้ข้าราชการสามารถเลื่อนขั้นได้ตั้งแต่ 8 ถึง 19 ขั้น ซึ่งจำนวนขั้นที่จะเลื่อนได้ลดลงตามระดับตำแหน่งที่สูงขึ้น แต่ขนาดของขั้นจะใหญ่ขึ้นตามระดับตำแหน่งที่สูงขึ้น การกำหนดขั้นของตำแหน่งต่าง ๆ ดังนี้มีได้คำนึงถึงความสำคัญของงาน อาจทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณและไม่สามารถดึงดูดคนที่มีความสามารถไว้ในระบบราชการได้

สำหรับอัตราเพิ่มของเงินเดือนในบัญชีฯ หมายเลข 3 นี้เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ไม่เหมาะสม ทั้งนี้เพราะอัตราเพิ่มของเงินเดือนข้าราชการในบางขั้นมีลักษณะที่ลึกลับที่ไม่กลมกลืนกับขั้นอื่น เช่น ช่วงของเงินเดือนในระดับตำแหน่งสูงมีค่าไม่แตกต่างกันมากนัก แต่สัดส่วนของช่วงเงินเดือนในระดับตำแหน่งที่ต้น ๆ มีค่าแตกต่างกันมาก ทำให้ดูเหมือนว่างานในระดับตำแหน่งที่สูงขึ้นไปเป็นงานที่ง่ายและทุกคนทำได้คล้าย ๆ กัน ในขณะที่งานในระดับตำแหน่งต้น ๆ เป็นงานที่มีความยาก

**Development Managerial Skills for Women in Business..... 259**

Pranee Chitakornkijasil

Women in Thailand become more involvement in the labour market. The major factor is the need to earn supplementary income in the family. There are two attributes in career success for women. First is women's own efforts and second is external factor such as contacts made through work and the support of a boss a mentor. About 58% perceived obstacles to the progression of their careers.

For woman manager's management practice, time is a direct input to it. Most of such women tried to practice a more personal style of management which is described as "participative" management. However, there are many problems encountered by working women. There are many activities created by government and other organizations for assistance to increase women's involvement in development. In the Fifth National Plan Women are one of the special target groups to be received benefits in vocational training, education and health.

**ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาโท.....276**

พาสิตชนัด ศิริพานิช และ อุปลัมภ์ สายแสงจันทร์

ในการสำรวจความคิดเห็นนิสิต/นักศึกษาจำนวน 1,459 คน ซึ่งแยกเป็นนิสิต/นักศึกษาระดับปริญญาตรีจากสถาบันการศึกษาของรัฐและเอกชน จำนวน 893 และ 246 คน และระดับปริญญาโทจากสถาบันการศึกษาของรัฐและเอกชน จำนวน 268 และ 52 คน ตามลำดับ พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาโทที่สำคัญที่สุดคือ "เหตุการณ์ด้านเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต" หมายถึง โอกาสก้าวหน้าเมื่อเรียนสำเร็จ โอกาสที่จะได้รับการยกย่องจากสังคม โอกาสของการหางานทำ และการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ ปัจจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าสาขาวิชาในระดับปริญญาโทที่มีผู้สนใจเข้าศึกษามากกว่าสาขาอื่น ๆ ได้แก่สาขาที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิตและการพาณิชย์ สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกสถาบันเพื่อการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทที่สำคัญได้แก่ ขั้นตอนและเงื่อนไขของการรับนักศึกษา ซึ่งหมายถึง โอกาสที่จะได้รับการคัดเลือก ขบวนการสอบคัดเลือก ช่วงเวลา และเนื้อหาวิชาของการสอบคัดเลือก และเงื่อนไขของการรับเข้าเป็นนักศึกษา

ตัวอย่างของขั้นตอนการคัดเลือกและวิชาที่ใช้ในการสอบคัดเลือก พร้อมทั้งจำนวนผู้สมัครสอบจากภาควิชาที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์/สถิติ ของมหาวิทยาลัยบางหน่วยเปรียบเทียบให้เห็นถึงข้อสรุปที่สอดคล้องกับผลการศึกษาข้างต้นอย่างเด่นชัด

### จุดอ่อนของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 ในการวิเคราะห์ปัญหาการบริหารราชการ.....288 สวัสดิ์ สุคนธรังษี

การบริหารที่ดีต้องทำงานเป็นทีม เน้นองค์กรและในองค์กรต้องมีบุคคลที่มีคุณสมบัติและความสามารถตรงกับงาน และมีความคิดริเริ่ม

นอกจากนี้ยังเป็นว่าปัญหาใหญ่ๆ ควรเร่งพิจารณาแก้ไขคือ

- 1) ความร่วมมือระหว่าง กระทรวง ทบวง กรม กับหน่วยราชการ
- 2) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น
- 3) บทบาทของหน่วยราชการในการควบคุมรัฐวิสาหกิจ
- 4) การกระจายอำนาจ ไปสู่ท้องถิ่น โดยมอบอำนาจให้ท้องถิ่นสามารถกำหนดเป้าหมายของตนเอง